SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1854

av Alexandra Anstrell (M)

Fler veterinärer och en trygg veterinärvård i hela Sverige

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att långsiktigt säkra utbildningskapaciteten för veterinärer och djursjukskötare, med särskild hänsyn till arbetsmarknadens behov och tillgången till veterinärvård i hela landet, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp och vidareutveckla de reformer som underlättar för veterinärer med utländsk utbildning att få svensk legitimation och komma i arbete och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att möjligheterna till journalföring på engelska kan tillämpas på ett ändamålsenligt sätt och att onödiga administrativa hinder undanröjs, utan att djurskyddet eller djurägarnas tillgång till information försämras, och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla förutsättningarna för privata veterinäraktörer att frivilligt bidra till jourberedskapen genom upphandling, avtal och rimlig ekonomisk ersättning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska administrativa kostnader, motverka dubbelrapportering och förenkla regelverken för veterinärföretag och djurhälsopersonal och tillkännager detta för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka veterinärförsörjningen som en del av Sveriges livsmedelsberedskap och totalförsvar, med särskild hänsyn till kompetensförsörjning, regional tillgänglighet och samverkan mellan offentliga och privata aktörer, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

En fungerande veterinärvård är en fråga om djurskydd, trygghet och beredskap. Sverige behöver fler veterinärer och djursjukskötare. Trots att viktiga reformer har genomförts inom djurens hälso- och sjukvård kvarstår utmaningar med att säkerställa tillgången till veterinärvård i hela landet.

För många djurägare är det en stor oro att inte veta om det finns en veterinär att få tag på när ett djur blir akut sjukt eller skadat. Särskilt på kvällar, nätter och helger kan tillgången vara begränsad. I vissa delar av landet kan djurägare behöva transportera svårt sjuka djur långa sträckor för att få vård.

Detta är inte rimligt ur ett djurskyddsperspektiv. Veterinärvård är också en förutsättning för ett fungerande lantbruk, en livskraftig hästnäring och en trygg livsmedelsförsörjning. Bristande tillgång till veterinärer riskerar därför att få konsekvenser långt utanför den enskilda djurägaren. Det är dessutom en fråga om Sveriges totalförsvar. Veterinär kompetens behövs för att hantera smittsamma djursjukdomar, skydda livsmedelsproduktionen och upprätthålla viktiga samhällsfunktioner vid kriser och ytterst krig.

För att långsiktigt säkerställa tillgången till veterinärer och djursjukskötare behöver utbildningskapaciteten fortsätta att utvecklas. Det räcker inte att enbart öka antalet utbildningsplatser. Utbildningarna måste också ha tillräckliga resurser, tillgång till handledare och goda möjligheter till praktisk utbildning. Sveriges lantbruksuniversitet och Distriktsveterinärerna har under 2026 träffat en överenskommelse om att Distriktsveterinärerna från 2027 ska ta över ansvaret för veterinärstudenternas praktik i fält. Det är ett exempel på hur utbildningen kan utvecklas genom bättre samverkan mellan utbildningsväsendet och den praktiska veterinärverksamheten.

Denna utveckling bör följas upp och vid behov förstärkas. Det bör också säkerställas att utbildningen ger goda förutsättningar för arbete med olika djurslag och i olika delar av landet, inte minst inom lantbruket och hästnäringen.

En långsiktig kompetensförsörjning kräver både fler utbildningsplatser och att fler väljer att stanna kvar i yrket. Sverige behöver också bli bättre på att ta till vara kompetensen hos veterinärer som har utbildat sig i andra länder. Genom de lagändringar som trädde i kraft den 1 september 2025 har möjligheterna för utländska veterinärer att arbeta i Sverige förbättrats. Det är ett steg i rätt riktning, men det är viktigt att följa upp vilka faktiska resultat förändringarna får.

Det bör undersökas om handläggningstider, kompletterande utbildningskrav eller andra administrativa hinder fortfarande försvårar för kvalificerade veterinärer att komma in på den svenska arbetsmarknaden. Möjligheterna till kompletterande utbildning och validering bör också utvecklas så att fler veterinärer med relevant kompetens snabbare kan komma i arbete, utan att kraven på yrkesskicklighet eller säker djursjukvård sänks. Sverige ska inte försvåra för kompetenta veterinärer att arbeta här genom onödig byråkrati.

Ett konkret hinder för veterinärer med utländsk utbildning har varit språkkraven kopplade till journalföring. Regeringens reform av djurens hälso- och sjukvård har skapat nya möjligheter att tillåta journalföring på engelska under vissa förutsättningar. Det är en välkommen förändring som kan underlätta för utländska veterinärer att arbeta i Sverige och bidra till att bättre ta till vara deras kompetens. Engelska är ett etablerat språk inom internationell veterinärmedicinsk forskning och utbildning. Samtidigt måste journalerna vara begripliga för berörd djurhälsopersonal, djurägare måste kunna få relevant information på svenska och tillsyn och uppföljning måste kunna genomföras på ett rättssäkert sätt. Det är därför viktigt att följa upp hur möjligheterna till journalföring på engelska fungerar i praktiken och säkerställa att regelverket inte innehåller onödiga administrativa hinder. Digitala översättningslösningar skulle också kunna underlätta detta. Målet bör vara att undanröja onödiga hinder utan att kompromissa med kvaliteten i djursjukvården.

En väl fungerande veterinärvård förutsätter att både offentliga och privata aktörer ges goda möjligheter att bidra. Företagande, konkurrens och valfrihet är viktiga förutsättningar för att utveckla djursjukvården och öka tillgängligheten. Statens uppgift bör vara att skapa långsiktiga och förutsägbara spelregler, säkerställa ett gott djurskydd och ta ansvar för den beredskap som inte kan upprätthållas på marknadsmässiga villkor.

Genom förordningen (2025:683) om statens ansvar för veterinär verksamhet har Jordbruksverkets ansvar för tillgången till veterinärer tydliggjorts. Jordbruksverket har också beslutat om en ny indelning av Sverige i 21 veterinärområden från den 1 januari

2026. Frågan om en långsiktigt hållbar jourberedskap har dessutom utretts genom departementspromemorian ”Åtgärder för att säkerställa veterinär beredskap under jourtid” (Ds 2025:27). Det är viktigt att detta arbete leder till konkreta förbättringar för djurägare och veterinärer.

Privata veterinärkliniker och enskilda veterinärer utgör en viktig del av den svenska djursjukvården. Deras kompetens och kapacitet behöver tas till vara bättre i arbetet med att säkerställa veterinär beredskap. Det bör därför finnas goda möjligheter för privata aktörer att frivilligt delta i jourverksamhet genom tydliga och långsiktiga överenskommelser och, där det är motiverat, ekonomisk ersättning för beredskap. Samtidigt måste arbetsvillkoren vara rimliga. Det är inte hållbart att en begränsad grupp veterinärer ska bära ett alltför stort ansvar för jourberedskapen. Särskild hänsyn behöver tas till de geografiska förutsättningarna i olika delar av landet och till behovet av veterinärvård för lantbrukets djur och hästar.

Lösningen på veterinärbristen är inte mer detaljstyrning eller ytterligare administrativa pålagor, utan att bättre ta till vara befintlig kompetens, utbilda fler och ge fler möjlighet att arbeta och driva verksamhet inom djursjukvården. Veterinärer och djursjukskötare ska i första hand kunna ägna sin arbetstid åt att vårda djur. Under senare år har nya krav införts på bland annat dokumentation och rapportering av läkemedelsbehandlingar. Från den 1 januari 2026 omfattas även hästar och flera andra djurslag av utökade rapporteringskrav. Sådan rapportering kan fylla viktiga funktioner för djurhälsa, smittskydd och uppföljning av läkemedelsanvändning. Samtidigt är det viktigt att administrationen utformas så effektivt som möjligt. Digitala system bör kunna kommunicera med varandra så att samma uppgifter inte behöver registreras flera gånger. Regeringens beslut att förenkla bestämmelserna om veterinär medverkan vid djurtävlingar från den 1 november 2026 är ett exempel på hur regelverk kan moderniseras och onödig administration minska utan att djurskyddet försämras. Det arbetet bör fortsätta även inom andra delar av djursjukvården. En bättre arbetsmiljö, rimligare jourbelastning och mindre administration kan bidra till att fler veterinärer och djursjukskötare väljer att stanna kvar i yrket.

Sveriges förmåga att upprätthålla veterinär verksamhet vid kriser och höjd beredskap behöver stärkas. Regeringen har under 2026 gett Livsmedelsverket i uppdrag att ta fram förslag till ett moderniserat regelverk för veterinär verksamhet vid höjd beredskap och krig. Det är angeläget att detta arbete tar hänsyn till såväl statliga som privata veterinäraktörer och att den veterinära kompetensen kan användas där behoven

är som störst. En fungerande veterinärvård i fredstid är en viktig grund för en fungerande veterinär beredskap i kris och krig. Sverige behöver därför ha tillräckligt många utbildade och yrkesverksamma veterinärer, en väl fungerande geografisk fördelning av kompetensen och ett system som gör det möjligt att upprätthålla verksamheten även under svåra förhållanden.

Det har genomförts flera viktiga reformer inom djurens hälso- och sjukvård. Samtidigt återstår utmaningen att säkerställa att djur faktiskt kan få veterinärvård när de behöver den, oavsett var i landet de befinner sig. Fler utbildningsplatser, bättre möjligheter att ta till vara utländsk kompetens, enklare administration, goda förutsättningar för privata företag och en hållbar jourberedskap är viktiga delar av lösningen. Det är inte rimligt att djurägare ska behöva känna oro över om det finns en veterinär att få tag på när ett djur blir akut sjukt eller skadat. Sverige behöver en långsiktigt hållbar veterinärförsörjning som värnar djurskyddet, stärker landsbygden, tar till vara företagandets möjligheter och bidrar till ett robust totalförsvar.

Mot denna bakgrund bör regeringen överväga att vidta ytterligare åtgärder i enlighet med motionens förslag.

Alexandra Anstrell (M)